



## Judikatūras krājums

Apvienotās lietas C-29/13 un C-30/13

**Global Trans Lodzhistik OOD**  
**pret**  
**Nachalnik na Mitnitsa Stolichna**

(Administratīven sad Sofia-grad lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Kopienas Muitas kodekss — 243. un 245. pants — Regula (EEK) Nr. 2454/93 — 181.a pants — Pārsūdzams lēmums — Prasības tiesā pieņemamība, neiesniedzot iepriekšēju administratīvu sūdzību — Tiesību uz aizstāvību ievērošanas princips

Kopsavilkums – Tiesas (pirmā palāta) 2014. gada 13. marta spriedums

1. *Muitas savienība — Tiesību aktu muitas jomā piemērošana — Tiesības celt prasību — Muitas iestāžu lēmumu pārsūdzības procedūra — Apstrīdams tiesību akts — Lēmums, ar kuru, tiek grozīta preču muitas vērtība, kā rezultātā deklarētājam tiek paziņots pievienotās vērtības nodokļa uzrēķins — Iekļaušana — Valsts tiesiskais regulējums, kurā, lai apstrīdētu muitas iestāžu lēmumus, ir paredzētas divas atsevišķas pārsūdzības procedūras — Pieļaujamība — Nosacījums — Līdzvērtības un efektivitātes principa ievērošana*

(Padomes Regulas Nr. 2913 30. panta 2. punkta b) apakšpunkts, 243. pants un 245. pants)

2. *Muitas savienība — Tiesību aktu muitas jomā piemērošana — Tiesības celt prasību — Muitas iestāžu lēmumu pārsūdzības procedūra — Prasība celšana tiesā, kas ir vai nav pakļauta iepriekšējas sūdzības iesniegšanai muitas iestādēs — Valsts tiesību piemērošana*

(Padomes Regulas Nr. 2913/92 243. pants; Komisijas Regulas Nr. 2454/93 181.a panta 2. punkts)

3. *Muitas savienība — Tiesību aktu muitas jomā piemērošana — Tiesības celt prasību — Muitas iestāžu lēmumu pārsūdzības procedūra — Pamatojoties uz Regulas Nr. 2454/93 181.a panta 2. punktu pieņemts lēmums — Par galīgu uzskatāms lēmums*

(Komisijas Regulas Nr. 2454/93 181.a panta 2. punkts)

4. *Muitas savienība — Tiesību aktu muitas jomā piemērošana — Tiesības celt prasību — Muitas iestāžu lēmumu pārsūdzības procedūra — Lēmums, kas pieņemts, pārkāpjot tiesību uz aizstāvību ievērošanas principu — Valsts tiesas kompetence lemt par šo lēmumu celto prasību vai nodot lietu atpakaļ kompetentajai administratīvajai iestādei*

(Padomes Regulas Nr. 2913 245. pants; Komisijas Regulas Nr. 2454/93 181.a panta 2. punkts)

1. Pirmkārt, lēmums, ar kuru, pamatojoties uz Regulas Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi, kas grozīta ar Regulu Nr. 82/97, 30. panta 2. punkta b) apakšpunktu, tiek grozīta preču muitas vērtība, kā rezultātā deklarētājam tiek paziņots pievienotās vērtības nodokļa uzrēķins, ir pārsūdzams

tiesību akts Muitas kodeksa 243. panta izpratnē. Otrkārt, ņemot vērā vispārējos tiesību uz aizstāvību ievērošanas un *res judicata* principus, Muitas kodeksa 245. pantam nav pretrunā valsts tiesību akti, kuros, lai apstrīdētu muitas iestāžu lēmumus, ir paredzētas divas atsevišķas pārsūdzības procedūras, jo šie tiesību akti nav pretrunā ne līdzvērtības principam, ne efektivitātes principam.

Attiecībā uz jautājumu par to, vai lēmums ir pārsūdzamas tiesību akts, no šī kodeksa 243. panta 1. punkta un 4. punkta 5) apakšpunkta, skatot tos kopsakarā, izriet, ka ikvienai personai ir tiesības pārsūdzēt muitas iestāžu lēmumu, kas attiecas uz tiesību aktu muitas jomā piemērošanu un viņu skar tieši un individuāli. Turklāt no Muitas kodeksa 6. panta 3. punkta izriet, ka lēmumos par tiesību aktu muitas jomā piemērošanu, kas rada nelabvēlīgas sekas personām, kurām tie ir adresēti, jānorāda šī kodeksa 243. pantā paredzētās pārsūdzības iespējas.

Attiecībā uz valsts tiesību aktiem, kuros, lai apstrīdētu muitas iestāžu lēmumus, ir paredzētas divas atsevišķas pārsūdzības procedūras, ir jāatgādina, ka atbilstoši Muitas kodeksa 245. panta noteikumiem pārsūdzības procedūras īstenošanas kārtību nosaka dalībvalstis.

Turklāt, ja nav Savienības tiesiskā regulējuma attiecīgajā jautājumā, katras dalībvalsts tiesību sistēmā ir jānosaka kompetentās tiesas un tiesvedības procesuālie noteikumi, kam jānodrošina to tiesību aizsardzība, kuras attiecīgajām personām piešķir Savienības tiesības, ar nosacījumu, ka, pirmkārt, šie noteikumi nedrīkst būt mazāk labvēlīgi par tiem, kas attiecas uz līdzīgām iekšēja rakstura prasībām (līdzvērtības princips), un, otrkārt, tie nedrīkst padarīt praktiski neiespējamu vai pārmērīgi grūtu to tiesību īstenošanu, ko piešķir Savienības tiesību sistēma (efektivitātes princips).

(sal. ar 27., 30., 32., 40. punktu un rezolutīvās daļas 1) punktu)

2. Saskaņā ar Regulas Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi, kas grozīta ar Regulu Nr. 82/97, 243. pantu prasības tiesā pieņemamība par lēmumiem, kas pieņemti, pamatojoties uz Regulas Nr. 2454/93, ar ko nosaka īstenošanas noteikumus Regulai Nr. 2913/92, kas grozīta ar Regulu Nr. 3254/94, 181.a panta 2. punktu, nav pakļauta nosacījumam par to, ka iepriekš ir jābūt izmantotām administratīvās pārsūdzības procedūrām, kas pieejamas, lai apstrīdētu šos lēmumus.

Atbilstoši Muitas kodeksa 243. panta 2. punkta noteikumiem pārsūdzības tiesības var izmantot sākotnēji muitas iestādē un turpmāk neatkarīgā instancē, kas var būt tiesa. No šīs tiesību normas formulējuma neizriet, ka pārsūdzība muitas iestādē ir obligāts posms pirms prasības celšanas neatkarīgā instancē. Šī kodeksa 243. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts tiesībās ir jānosaka, vai saimnieciskās darbības subjektiem vispirms lēmums ir jāpārsūdz muitas iestādē vai arī tie var tieši vērsties kompetentajā neatkarīgajā tiesu iestādē.

(sal. ar 42.–45. punktu un rezolutīvās daļas 2) punktu)

3. Regulas Nr. 2454/93, ar ko nosaka īstenošanas noteikumus Regulai Nr. 2913/92, kas grozīta ar Regulu Nr. 3254/94, 181.a panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, pamatojoties uz šo pantu, pieņemts lēmums ir jāuzskata par galīgu un tādu, par kuru var celt tiešo prasību neatkarīgā tiesu iestādē, pat ja tas ir ticis pieņemts, pārkāpjot ieinteresētās personas tiesības tikt uzklautai un izvirzīt iebildumus.

Šajā pantā ir paredzēts, ka, ja muitas iestādēm joprojām ir šaubas par preču muitas vērtības noteikšanu, tām pirms galīgā lēmuma pieņemšanas attiecīgajai personai ir jāpaziņo šaubu pamatojums un jāsniedz tai pieņemama iespēja atbildēt. Galīgais lēmums un tā pamatojums attiecīgajai personai ir jāpaziņo rakstiski. Protams, lai arī šajā pantā muitas iestādēm ir paredzēts pienākums pirms galīgā lēmuma pieņemšanas paziņot attiecīgajai personai šaubu pamatojumu un sniegt tai pieņemamu iespēju sniegt paskaidrojumus, tas, ka muitas iestādes šo pienākumu nav ievērojušas, tomēr nevar ietekmēt lēmuma galīgo raksturu, ne arī akta, kas pieņemts, pamatojoties uz 181.a panta 2. punktu, kvalificēšanu par lēmumu.

Faktiski šis muitas iestāžu pieņemtais akts katrā ziņā rada tiesiskas sekas tā adresātam, jo tā rezultātā tiek noteikta jauna preču muitas vērtība un tādējādi tas ir lēmums Regulas Nr. 2913/90 4. panta 5. punkta izpratnē. Turpretī attiecīgās personas tiesību tikt uzklautātai pārkāpums minēto lēmumu padara par prettiesisku, par ko var celt tiešo prasību neatkarīgā tiesu iestādē.

(sal. ar 47.–50. punktu un rezolutīvās daļas 3) punktu)

4. Ja tiek pārkāptas Regulas Nr. 2454/93, ar ko nosaka īstenošanas noteikumus Regulai Nr. 2913/92, kas grozīta ar Regulu Nr. 3254/94, 181.a panta 2. punktā paredzētās ieinteresētās personas tiesības tikt uzklautātai un izvirzīt iebildumus, valsts tiesai, ņemot vērā tajā izskatāmās lietas īpašos apstākļus un ievērojot līdzvērtības un efektivitātes principus, ir jānosaka, vai tai – gadījumā, ja lēmums, kurš ir ticis pieņemts, pārkāpjot tiesību uz aizstāvību ievērošanas principu, šī iemesla dēļ ir jāatceļ, – ir jāņem par prasību, kas celta par šo lēmumu, vai arī tā var apsvērt šīs lietas nodošanu atpakaļ kompetentajai administratīvajai iestādei.

Tiesību uz aizstāvību ievērošana ir vispārējs Savienības tiesību princips, kas ir piemērojams, ja iestāde ir nodomājusi pieņemt personai nelabvēlīgu lēmumu. Saskaņā ar šo principu, kas ir īpaši atgādināts minētās regulas 181.a panta 2. punktā, tādu lēmumu adresātiem, ar kuriem ievērojami tiek ietekmētas viņu intereses, jābūt iespējai noderīgi paust savu viedokli par informāciju, uz kuras pamata administrācija ir nodomājusi pieņemt savu lēmumu.

(sal. ar 57. un 61. punktu un rezolutīvās daļas 4) punktu)